

เอกสารคำแนะนำ

เทคโนโลยี การผลิตข้าวโพดหวาน

สถาบันวิจัยพืชไร่และพืชทดแทนพลังงาน
กรมวิชาการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เอกสารคำแนะนำ

เทคโนโลยี การผลิตข้าวโพดหวาน

สถาบันวิจัยพืชไร่และพืชทดแทนพลังงาน
กรมวิชาการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คำนำ

เอกสารคำแนะนำ “เทคโนโลยีการผลิตข้าวโพดหวาน” จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นคู่มือและแนวทางในการผลิตข้าวโพดหวาน อย่างถูกต้องและเหมาะสม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารเล่มนี้ จะมีประโยชน์ต่อนักวิชาการ เจ้าหน้าที่ เกษตรกร และบุคคล ผู้สนใจทั่วไป สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ และปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ เพื่อสร้างสรรค์การเกษตรของไทย ให้มั่นคงและยั่งยืนต่อไป

สถาบันวิจัยพืชไร่และพืชทดแทนพลังงาน

กรกฎาคม 2563

สารบัญ

พันธุ์ข้าวโพดหวาน	1
เทคโนโลยีการผลิต	2
❖ การเตรียมดิน	2
❖ การเตรียมเมล็ดพันธุ์	2
❖ การปลูก	2
การดูแลรักษา	4
❖ การให้น้ำ	4
❖ การถอนแยก	4
❖ การใส่ปุ๋ย	4

การจัดการศัตรูพืช	5
❖ โรคที่สำคัญและการป้องกันกำจัด	5
❖ แมลงศัตรูที่สำคัญและการป้องกันกำจัด	6
❖ วัชพืชและการป้องกันกำจัด	8
การเก็บเกี่ยว	9
การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว	10

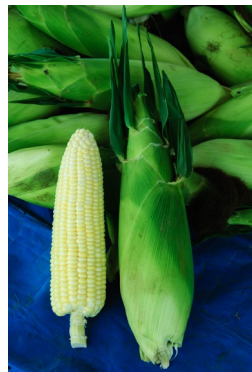
เทคโนโลยีการผลิตข้าวโพดหวาน

พันธุ์ข้าวโพดหวาน

1. พันธุ์ชัยนาท 2 ลักษณะเด่น ผลผลิตน้ำหนักรากฝักทั้งเปลือก 2,900-3,000 กิโลกรัมต่อไร่ ฝักมีขนาดใหญ่ ปรับตัวได้ดีในสภาพแวดล้อมต่างๆ อายุเก็บเกี่ยว 70-73 วัน

2. พันธุ์สงขลา 84-1 ลักษณะเด่น ผลผลิตน้ำหนักรากฝักทั้งเปลือก 2,500-2,800 กิโลกรัมต่อไร่ คุณภาพบริโภคดีมาก หวาน เยื่อหุ้มเมล็ดบาง นุ่ม อายุเก็บเกี่ยว 73-75 วัน

เทคโนโลยีการผลิต

การเตรียมดิน ไถลึก 20-30 เซนติเมตร ตากดินทิ้งไว้ 7-10 วัน
ไถแปรเพื่อย่อยดิน

▲ การไถ

▲ การตากดิน

▲ การไถแปร

การเตรียมเมล็ดพันธุ์ คลุกเมล็ดพันธุ์ด้วยสารเมทาแลกซิล 35%
อีเอส อัตรา 7 มิลลิลิตร ต่อเมล็ดพันธุ์
1 กิโลกรัม เพื่อป้องกันโรคน้ำค้าง
คลุกเมล็ดพันธุ์ด้วยสารอิมิดาโคลพริด
70% ดับเบิ้ลยูเอส อัตรา 5 กรัม
ต่อเมล็ดพันธุ์ 1 กิโลกรัม เพื่อป้องกัน
แมลงศัตรูทำลายต้นอ่อน

การปลูก

1. การปลูกแบบแถวเดี่ยว

ระยะระหว่างแถว 75 เซนติเมตร ระยะระหว่างต้น 25 เซนติเมตร
จำนวน 1 ต้นต่อหลุม

◀ การปลูกแถวเดี่ยว
บนสันร่อง

การปลูกแถวเดี่ยว ▶
ข้างร่อง

2. การปลูกเป็นแถว

ระยะระหว่างแถว 70 เซนติเมตร ระยะระหว่างสันร่อง 120 เซนติเมตร
ระยะระหว่างต้น 25 เซนติเมตร จำนวน 1 ต้นต่อหลุม

▲ การปลูกแถวคู่ข้างร่อง

▲ การปลูกแถวคู่ไม่ยกร่อง

การหยอดเมล็ดพันธุ์

การดูแลรักษา

การให้น้ำ

ให้น้ำทันทีหลังปลูก เพื่อให้เมล็ดงอกสม่ำเสมอ ให้น้ำสม่ำเสมอ อย่างน้อยทุก 7-10 วัน โดยวิธีการให้น้ำแบบพ่นฝอย ปล่อยตามร่อง หรือให้น้ำแบบปล่อยท่วม

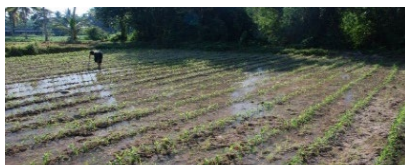
▲ การให้น้ำแบบพ่นฝอย

▲ การให้น้ำปล่อยตามร่อง

▲ การให้น้ำในร่องสวน

▲ การให้น้ำแบบปล่อยท่วม

การถอนแยก

ถอนแยกให้เหลือ 1 ต้นต่อหลุม เมื่อข้าวโพดหวานอายุ 10-14 วัน

การใส่ปุ๋ย

การใส่ปุ๋ยรองพื้น ใส่ปุ๋ยเคมี 15-15-15 อัตรา 67 กิโลกรัมต่อไร่ ก่อนการไถแปร หรือไถพรวน หรือก่อนการหยอดเมล็ดพันธุ์

การใส่ปุ๋ยหลังปลูก ใส่ปุ๋ยเคมี 46-0-0 อัตรา 22 กิโลกรัมต่อไร่ เมื่ออายุ 25-30 วัน และ 40-45 วัน โดยโรยข้างแถวแล้วพูนดินกลบปุ๋ย

การจัดการศัตรูพืช

โรคที่สำคัญและการป้องกันกำจัด

1. โรคราน้ำค้าง

คลุกเมล็ดพันธุ์ด้วยสารเมทาแลกซิล 35% ดีเอส อัตรา 7 กรัม ต่อเมล็ดพันธุ์ 1 กิโลกรัม หรือ สารเมทาแลกซิล-เอ็ม 35% อีเอส อัตรา 3.5 มิลลิลิตรต่อเมล็ดพันธุ์ 1 กิโลกรัม เพื่อป้องกันโรคราน้ำค้าง หรือ เมื่อข้าวโพดอายุ 7 วัน พ่นสารไดเมโทมอร์ฟ 50% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ทุก 7 วัน จำนวน 3-4 ครั้ง

2. โรคใบไหม้แผลใหญ่

เมื่อเริ่มพบอาการของโรค ให้พ่นสาร อะซอกซีสโตรบิน+ไดฟิโนโคนาโซล 20+12.5% เอสซี อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ โพรพิโคนาโซล 25% อีซี อัตรา 50 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร ทุก 7 วัน

3. โรคราสนิม

หากเริ่มพบอาการของโรค ให้พ่นสาร ไดฟิโนโคนาโซล (25% อีซี) อัตรา 20 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร โดยพ่นสารบริเวณที่ใบมีอาการ ของโรคราสนิม

แมลงศัตรูที่สำคัญและการป้องกันกำจัด

1. หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด

หากพบกลุ่มไข่ ตัวหนอน หรือร่องรอยการทำลายที่ผิวใบ หรือใบมี รอยกัดขาด ให้เก็บกลุ่มไข่ หรือตัวหนอนทำลายทิ้ง แล้วพ่นด้วยสาร ซีวักนัทเชื้อบีที สายพันธุ์ไอซาไว หรือ สายพันธุ์เคอร์ สตาร์ก็ อัตรา 80 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 4-7 วัน หรือพ่นสารเคมีสไปนีโทแรม 12% เอสซี อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อีมาเมกตินเบนโซเอท 1.92% อีซี อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อินดอกซาคาร์บ 15% เอสซี อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คลอแรนทรานิลิโพรล 5.17% เอสซี อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร

2. หนอนกระทู้หอม

ในข้าวโพดอายุ 1-2 สัปดาห์ หากพบ หนอนเฉลี่ย 2-3 ตัวต่อต้น ให้พ่นไวรัสเอ็นพีวี ของหนอนกระทู้หอม อัตรา 10-20 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร จำนวน 1-2 ครั้ง พ่นห่างกัน 5 วัน หรือเบตาไซฟลูทริน 2.5% อีซี อัตรา 40 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร จำนวน 1-2 ครั้ง ห่างกัน 7 วัน

3. หนอนเจาะลำต้นข้าวโพด

หากพบการทำลายของข้าวโพดระยะก่อนออกดอก ยอดหรือใบถูกทำลาย 30 ต้นต่อข้าวโพด 100 ต้น ระยะออกดอก หนอนมากกว่า 50 ตัวต่อ 100 ต้น หรือรูเจาะมากกว่า 50 รูต่อ 100 ต้น ให้พ่นด้วยบีที อัตรา 100 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% เอสซี อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ

20 ลิตร หรือ คลอร์ฟลูอาซุรอน 5% อีซี อัตรา 25 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร

4. หนอนเจาะฝักข้าวโพด (หนอนเจาะสมอฝ้าย)

การจับหนอนทำลายเป็นวิธีที่ดีที่สุดในพื้นที่ขนาดเล็ก แต่หากจำเป็นต้องพ่นสารควรใช้ในระยะหนอนยังเล็กจึงจะได้ผลดี เมื่อพบหนอน 1 ตัวต่อต้น ให้พ่นด้วย ไวรัส เอ็นพีวี ของหนอนเจาะสมอฝ้าย อัตรา 20-30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% เอสซี อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นสารเฉพาะฝักที่เส้นไหมถูกทำลาย หยุดการพ่นสารก่อนการเก็บเกี่ยว ผลผลิตอย่างน้อย 7 วัน

5. เพลี้ยอ่อนข้าวโพด

หากพบความหนาแน่นของเพลี้ยอ่อนระยะก่อนออกดอกมากกว่า 25% ของพื้นที่ใบทั้งต้น หรือระยะออกดอกมากกว่า 25% ของซ่อ ให้พ่นสารคาร์บาริล 85% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เบตาไซฟลูทรีน 2.5% อีซี อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หยุดพ่นสารก่อนการเก็บเกี่ยวผลผลิตอย่างน้อย 14 วัน

6. หนู

ใช้วิธีการป้องกันกำจัดแบบผสมผสานร่วมกันหลายวิธี ได้แก่ กำจัดวัชพืช
ในแปลงปลูกให้สะอาด ใช้กรงดักหรือกับดัก
ใช้เหยื่อพิษซิงค์ฟอสไฟต์ 80% ชนิดผง
ผสมสารซิงค์ฟอสไฟต์ ปลายข้าว และรำข้าว
อัตราส่วน 1:97:2 โดยน้ำหนัก หรือโพลีคυμαเฟน
0.005% หรือ โบรมาดิโอโลน 0.005%
หรือ ไดฟิทีอาโลน 0.0025%

วัชพืชและการป้องกันกำจัด

วัชพืชประเภทใบแคบ เช่น

▲ หญ้านกสีชมพู

▲ หญ้าตีนติด

▲ หญ้าตีนนก

วัชพืชประเภทใบกว้าง เช่น

▲ ผักโขม

▲ ผักโขมหนาม

▲ ผักเบี้ยหิน

วัชพืชประเภทกก เช่น

▲ แห้วหนู

▲ กกทราย

การป้องกันกำจัดวัชพืช การไถเตรียมดินควรเตรียมดินให้ได้ระดับความลึกไม่น้อยกว่า 15 เซนติเมตร ตากดินทิ้งไว้ประมาณ 10-15 วัน การใช้จอบดายระหว่างแถวข้าวโพด ทำประมาณ 1-2 ครั้ง ครั้งแรกเมื่อข้าวโพดอายุ 2-3 สัปดาห์ การใช้เครื่องจักรกลหรือแรงงานสัตว์ โดยไถพรวนระหว่างแถวข้าวโพด อาจทำประมาณ 1-2 ครั้ง เช่นเดียวกับการใช้จอบดาย การใช้สารกำจัดวัชพืชมีหลายประเภทและหลายชนิด อาจเลือกใช้ชนิดใดชนิดหนึ่งได้ตามสภาพและวิธีการจัดการข้าวโพด และชนิดวัชพืชที่มีอยู่ เช่น อะซีโทคลอร์ เป็นต้น

การเก็บเกี่ยว

เก็บเกี่ยว 18-20 วันหลังออกไหม 50% ของพื้นที่ปลูก สังเกตจากสีของไหมจะเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลเข้ม เมื่อฉีกเปลือกข้าวโพดหวานฝักบนสุด เมล็ดที่อยู่ปลายสุดของฝักจะมีสีเหลืองอ่อน หากเป็นสีขาว แสดงว่ายังอ่อนเกินไป ใช้มือหักฝักสดให้ถึงบริเวณก้านฝักที่ติดลำต้น

ลักษณะของผลผลิตข้าวโพดหวานที่ดี ฝักมีความสมบูรณ์ ไม่มีร่องรอยทำลายของโรคหรือแมลง ขนาดฝักสตอปอกเปลือก ควรมีเส้นผ่านศูนย์กลาง 4-5 เซนติเมตร ความยาว 18-20 เซนติเมตร ฝักรูปทรงกระบอก เมล็ดติดเต็มปลายฝัก เมล็ดเรียงเป็นระเบียบ เส้นไหมหลุดออกจากเมล็ดง่าย และไม่ติดตามร่องเมล็ด สีเมล็ดสม่ำเสมอ และตรงตามพันธุ์ ซึ่งขนาดเล็ก ความหวานไม่ต่ำกว่า 12 องศาบริกซ์

การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

หลังเก็บเกี่ยวให้รีบนำฝักข้าวโพดหวานเข้าในที่ร่ม เพื่อไม่ให้ถูกแสงแดด สถานที่เก็บชั่วคราวควรมีอากาศถ่ายเทดี ห่างไกลจากสิ่งปฏิกูล สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช ปุ๋ยเคมี และมูลสัตว์ไม่ควรกองสุมฝักข้าวโพดหวานสูงเกินไป ควรมีการถ่ายเทอากาศภายในกองภาชนะที่ใช้บรรจุฝักข้าวโพดหวาน ควรล้างทำความสะอาดอย่างดี เมื่อเก็บเกี่ยวผลผลิตเสร็จสิ้นแล้ว ควรไถกลับซากต้นข้าวโพดหวาน เพื่ออนุรักษ์ดิน ปรับปรุงโครงสร้างดิน และคืนธาตุอาหารลงสู่ดิน

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมที่

สถาบันวิจัยพืชไร่และพืชทดแทนพลังงาน

โทรศัพท์ 0 2579 3930-1

ศูนย์วิจัยพืชไร่ชัยนาท

โทรศัพท์ 0 5640 5080-1

<http://www.doa.go.th/fcri/>

สถาบันวิจัยพืชไร่และพืชทดแทนพลังงาน
50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร
กรุงเทพมหานคร 10900
โทรศัพท์: 0 2579 3930-3 โทรสาร: 0 2579 0604
E-mail: fcridoa2019@gmail.com